

> Retouradres

De Wethouders Wmo en Jeugd

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
747273-134966-DMO

Datum **09 APR. 2015**
Betreft Aandachtspunten en actuele ontwikkelingen die voor de uitvoering van de Wmo 2015 en de Jeugdwet van belang zijn;

Uw brief

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Geachte Wethouder,

De afgelopen periode heeft u zich, samen met uw partners in de regio, tot het uiterste ingespannen om de transitie van de Wmo zorgvuldig te laten verlopen en daarbij continuïteit van zorg en ondersteuning voor uw inwoners voorop te stellen. Ik constateer met veel waardering dat u in deze uw verantwoordelijkheid heeft genomen. Met de transitie is een belangrijke stap gezet naar een situatie waarin zorg en ondersteuning meer aansluiten bij de behoeften en wensen van mensen opdat zij zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Ik constateer dat de geleverde inspanningen niet voor niets zijn geweest en de transitie van de Wmo in algemene zin beheerst is verlopen. In gesprekken met wethouders ervaar ik een gedeeld besef dat er nog geen enkele reden is om nu achterover te leunen. Het oplossen van problemen die samenhangen met deze grote operatie, de doorontwikkeling van de uitvoering van de Wmo en de gewenste omslag in werken en denken in de maatschappelijke ondersteuning vergen niet alleen meer tijd, maar ook een forse inspanning en een goede samenwerking met de andere partners in de zorg en ondersteuning. Ik heb vertrouwen dat u de verantwoordelijkheid die u in de achter ons liggende periode heeft genomen ook de komende periode zult blijven waarmaken.

In deze brief wil ik, vanuit mijn verantwoordelijkheid voor de werking van het stelsel en mijn betrokkenheid bij een zorgvuldige transitie in deze grote operatie, een aantal actuele onderwerpen onder uw aandacht brengen die voor uw beleid en uitvoering relevant zijn. Uw gemeente heeft tegelijk met de transitie van de Wmo ook de transitie van de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering gerealiseerd. Een aantal onderwerpen in deze brief, raakt ook het terrein van de jeugdhulp. Ik adviseer u deze onderwerpen binnen uw gemeente integraal te bezien. Over de herstelacties ten aanzien van het pgb trekkingsrecht ontvangt u een aparte brief. In deze brief komen de volgende onderwerpen aan de orde:

1. Het belang van goede communicatie met inwoners;
2. Rechterlijke uitspraken Wmo 2015 in Utrecht en Montferland;

3. Landelijke toegankelijkheid opvang en beschermd wonen;
4. Verruiming voorwaarden huishoudelijke hulp toeslag (HHT);
5. Woonplaatsbeginsel Jeugdwet;
6. Informatievoorziening, rechtmatigheid en administratieve lasten;
7. BTW.

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
747273-134966-DMO

1. Het belang van goede communicatie met inwoners

De afgelopen periode hebben belangenorganisaties en media diverse peilingen, enquêtes, metingen en monitors uitgevoerd naar de ervaringen van cliënten en hun netwerk met de transitie. De belangrijkste conclusie die ik verbind aan deze informatie is dat mensen zich niet altijd voldoende geïnformeerd voelen over de effecten voor hun individuele situatie en/of niet goed weten waar ze met hun zorgvraag terecht kunnen. Dit leidt tot ongerustheid, wat ten koste gaat van het welbevinden van mensen. Dit beeld wordt bevestigd door het rapport 'Zorg, weet waar u aan toe bent' van het programma Aandacht voor iedereen (AVI), waaruit blijkt dat mensen de vertaalslag missen van meer algemene informatie naar de gevolgen voor hun persoonlijke situatie. Ook uit de eerste rapportage van de Monitor Transitie Jeugd blijkt dat er vooral meldingen zijn gedaan over gebrek aan informatie en onduidelijkheid over de veranderingen van de hulp die ouders en kinderen ontvangen. Verder zijn mensen onzeker over de hulp waarop zij kunnen rekenen, maken ze zich zorgen over hun toekomst, is er veel onduidelijkheid over de vraag of ze hun vertrouwde zorgverlener in 2015 zouden kunnen behouden en is men onvoldoende bekend met het overgangsrecht. Gemeenten dragen primair de verantwoordelijkheid om mensen specifiek te informeren over de gevolgen van de invoering van de Wmo 2015. Vanuit het programma AVI en de monitor Transitie Jeugd is een aantal aanbevelingen gedaan aan gemeenten om hun inwoners goed te informeren en daarbij vooral het persoonlijke gesprek aan te gaan, desgewenst in het bijzijn van een onafhankelijke cliëntondersteuner. Ik onderschrijf het belang van goede communicatie met cliënten en hun netwerk en wil deze aanbevelingen¹ dan ook graag onder uw aandacht brengen. Aanvullend adviseer ik u bij het informeren van uw inwoners samen op te trekken met aanbieders en cliënten(organisaties) die actief zijn in uw gemeente.

Het meldpunt "Juiste Loket" dat met hulp van VWS door Per Saldo en Iederin is opgezet, helpt mensen in de transitie bij onduidelijkheid over het loket waar zij terecht kunnen met hun zorg of ondersteuningsvraag.

2. Rechterlijke uitspraken Wmo 2015 in Utrecht en Montferland

Na de eerdere uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 9 december 2014² is de interpretatie over de Wmo 2015 door de rechterlijke macht op dit moment in volle gang. In maart zijn meerdere uitspraken gedaan door rechterlijke instanties, die richting kunnen geven aan de interpretatie van de Wmo 2015. De rechtbank Midden-Nederland heeft twee tussenuitspraken gedaan³ en de rechtbank Gelderland heeft uitspraak gedaan in twee voorlopige voorzieningen⁴. Rode draad in de uitspraken is het benadrukken van het belang van het zorgvuldig

¹ www.aandachtvooriedereen.nl

² zaaknummer Awb 14/4569

³ UTR 15/98-T en UTR 15/252-T

⁴ Awb 15_304 en Awb 15_305

onderzoek waarbij de individuele situatie van de onderzochte persoon voorop staat. Hiermee sluiten de uitspraken aan bij hetgeen ik met de Wmo2015 beoog.

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
747273-134966-DMO

Gemeentelijk beleid met algemene normen over bijvoorbeeld huishoudelijke hulp ontslaat gemeenten niet van de plicht om naar de individuele omstandigheden van de cliënt te kijken. Het onderzoek dient zorgvuldig te gebeuren en op de persoon te zijn toegespitst, waarbij ook de financiële situatie van betreffende cliënt moet worden meegewogen. Ik roep u dan ook op om het proces van een zorgvuldig onderzoek aan de hand van de gedane uitspraken nogmaals te bestuderen en daar waar nodig aan te passen. Het is van belang mantelzorgers en desgewenst cliëntondersteuners bij het onderzoek te betrekken, zodat de betrokkenen zich goed gehoord voelen en de gang naar de rechter voorkomen kan worden. Ook het informeren over de hoogte van de verwachte eigen bijdrage van de cliënt is een belangrijk aspect van dit onderzoek.

De rechtbank Midden-Nederland dicht een grote mate van beleidsvrijheid toe aan de gemeente en toetst het beleid van de gemeente Utrecht terughoudend, waarbij zij aansluiting zoekt bij de uitgangspunten van de Wmo 2015. Bij de toets van het beleid van de gemeente Monterland komt de voorzieningenrechter tot de conclusie dat de gemeente niet zonder meer had kunnen concluderen, zonder daarbij een op de persoon toegespitst onderzoek te verrichten, dat de eerste 3 uur huishoudelijke hulp algemeen gebruikelijk zijn. Bij de vormgeving van uw beleid betreffende het algemeen gebruikelijk zijn van een voorziening verzoek ik u de geldende jurisprudentie^[4] op dit punt te eerbiedigen en conform deze jurisprudentie ook te onderzoeken of de algemeen gebruikelijke voorziening financieel gezien passend is voor de cliënt met een inkomen op het niveau van het sociaal minimum.

Tot slot wil ik uw aandacht vragen voor de overweging van de rechtbank Gelderland die tot het oordeel komt dat schoonmaken van een woning moet worden gezien als een algemene dagelijkse levensverrichting: een schoon huis vormt een voorwaarde om te kunnen blijven functioneren in de eigen leefomgeving. Op grond van de Wmo 2015 is het aan u om die voorzieningen in uw gemeente te organiseren die cliënten in staat stellen om zoveel als mogelijk te kunnen blijven functioneren in de eigen leefomgeving ter compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid of participatie die een cliënt ondervindt. Het zondermeer categoriaal uitsluiten van voorzieningen, zonder daarbij onderzoek te doen naar het individuele geval is op grond van de Wmo 2015 niet mogelijk.

3. Landelijke toegankelijkheid opvang en beschermd wonen

Mij bereiken signalen dat sommige gemeenten de eis van regiobinding willen stellen bij aanvragen voor beschermd wonen. Ik wijs in dit verband op artikel 1.2.1 van de Wmo 2015, waarin is bepaald dat maatwerkvoorzieningen voor beschermd wonen en voor opvang landelijk toegankelijk zijn. Dat betekent dat burgers die dat nodig hebben, altijd bij een centrumgemeente terecht moeten kunnen voor beschermd wonen of opvang. Er zijn situaties denkbaar dat wordt vastgesteld dat

^[4] Zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564, CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO, 17 december 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:4276.

een traject in een andere gemeente meer kans van slagen heeft of passender is. Doorverwijzen naar een andere centrumgemeente kan in dat geval alleen als er een warme overdracht plaatsvindt en in overleg met de cliënt. Ook dienen burgers de rechtsbescherming te krijgen die hen toekomt bij besluiten van de gemeente, bijvoorbeeld door tegen deze besluiten in beroep te kunnen gaan.

Ik heb vernomen dat in VNG-verband, in samenwerking met de koepels van aanbidders, wordt gewerkt aan afspraken die een soepele doorstroom van cliënten tussen voorzieningen in verschillende gemeenten mogelijk maken. Ik zie het belang van dergelijke afspraken waarmee nader invulling wordt gegeven aan de wettelijke verantwoordelijkheid, maar wijs er (wellicht ten overvloede) op dat de wet leidend is.

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
747273-134966-DMO

4. Verruiming voorwaarden inzet Huishoudelijke Hulp Toelage

Het behoud van werkgelegenheid in loondienst is een belangrijke reden voor het beschikbaar stellen van budget voor de Huishoudelijke Hulp Toelage (hierna HHT). Nu de ingediende plannen zijn beoordeeld en gemeenten bericht hebben ontvangen over de toekenning van de middelen⁵, is het aan gemeenten en aanbidders om de ingediende plannen te realiseren. Samen met de landelijke organisaties voor aanbidders ActiZ, BTN en de VNG, volg ik nauwgezet de ervaringen die gemeenten en aanbidders opdoen met de inzet van de HHT-gelden. Het kabinet vindt het belangrijk dat gemeenten en aanbidders voldoende ruimte hebben om met de inzet van de HHT-gelden te kunnen anticiperen op de arbeidsmarktvragestukken die zich regionaal of lokaal voordoen. In de afgelopen periode hebben daarom verschillende overleggen plaatsgevonden met wethouders en aanbidders over hun ervaringen met de inzet van de HHT. Ook de VNG en de landelijke organisaties voor aanbidders ActiZ en BTN hebben aan deze overleggen deelgenomen. Specifiek is besproken of, en zo ja welke belemmeringen worden ervaren en welke maatregelen op landelijk niveau nodig zijn om deze belemmeringen te kunnen wegnemen. Concreet hebben gemeenten en aanbidders een aantal voorstellen gedaan om het gebruik van de HHT te bevorderen. Deze voorstellen worden in de brief aan u toegelicht.

Een aantal gemeenten en aanbidders heeft gevraagd een model mogelijk te maken waarin de drempel om gebruik te maken van de HHT in het eerste jaar verder wordt verlaagd en mensen na verloop van tijd geleidelijk een passende bijdrage gaan betalen. Concreet is voorgesteld het mogelijk te maken dat cliënten in 2015 bij de HHT een bijdrage betalen van minimaal € 5,00 per uur. Hiervoor is het noodzakelijk de gemeentelijke bijdrage vanuit de HHT-middelen (die gemeenten ontvangen van het Rijk) te verhogen van maximaal € 12,50 naar maximaal € 17,50. Ik geef graag mijn medewerking aan dit voorstel van gemeenten en aanbidders. Gemeenten die de bijdrage voor cliënten verder willen verlagen tot een minimum van € 5,00 per uur, is het toegestaan per uur hulp maximaal € 17,50 in te zetten ten laste van de HHT-gelden. Dit kan leiden tot minder behoud van werkgelegenheid. Het is aan gemeenten om de keuze te maken of en in welke mate men gebruik wil maken van deze verruimde mogelijkheden en een afweging te maken wat dit betekent voor het behoud van werkgelegenheid en uren geleverde hulp. Een eventuele verruiming van de inzet van de HHT-middelen hoeft niet te worden voorgelegd aan het ministerie. De

⁵ De middelen worden uitgekeerd basis van decentralisatie-uitkering in het Gemeentefonds.

verantwoording over de inzet en de besteding van de middelen vindt plaats op de gebruikelijke wijze aan de gemeenteraad. Het beschikbare budget voor de HHT wordt als gevolg van de verruiming van de voorwaarden niet gewijzigd. Naast de verruiming van de bijdrage uit de landelijk toegekende HHT-gelden geldt onverlet dat een gemeente de mogelijkheid heeft om de hoogte van de bijdrage voor de cliënt verder te beperken door de inzet van andere middelen. Een gemeente kan bijvoorbeeld additionele middelen inzetten op basis van artikel 2.1.4, tweede lid onder a Wmo 2015, artikel 2.1.7 Wmo 2015 of op basis van de bijzondere bijstand. Voor specifieke vragen over de inzet van de HHT-gelden kunt u terecht bij en . De gewijzigde voorwaarden voor de inzet van de HHT-gelden zijn samengevat in een bijlage bij deze brief.

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
747273-134966-DMO

De landelijke organisaties BTN, AcitZ en VNG hebben met mij gesproken over de mogelijkheden om gezamenlijk gemeenten en aanbieders actief te ondersteunen in de communicatie aan cliënten over de beschikbaarheid en de mogelijkheden van de HHT. Partijen hebben hierop positief gereageerd en de voorbereidingen voor een brede communicatieaanpak worden inmiddels getroffen. Op korte termijn wordt u geïnformeerd over de eerste resultaten waarvan u desgewenst gebruik kunt maken voor uw regionale of lokale uitvoering van de HHT.

Het Landelijk Platform Dienstenvouchers heeft het initiatief opgestart een landelijk systeem voor de uitvoering van de HHT te ontwikkelen. Met dit systeem kan op een goedkope en eenvoudige manier de HHT digitaal worden afgehandeld. De beschikbaarheid van een digitale standaard maakt het mogelijk onnodige administratieve lasten weg te nemen en draagt bij aan een efficiënte uitvoering van de HHT. Voor aanbieders wordt het bovendien eenvoudiger om voor meerdere gemeenten actief te zijn en de noodzakelijke administratie op eenzelfde wijze te laten verlopen. Op het moment onderzoeken de initiatiefnemers op welke wijze uitvoering gegeven kan worden aan het landelijk systeem. De initiatiefnemers zullen gemeenten zelf benaderen met informatie.

Ontwikkeling markt voor persoonlijke dienstverlening

De mogelijkheden voor de inzet van de HHT-gelden reiken verder dan wordt verondersteld. De inzet van de HHT-middelen biedt de mogelijkheid om gericht te werken aan een verdere ontwikkeling van de markt voor persoonlijke dienstverlening. Zo beperkt de inzet van de gelden zich niet alleen tot huishoudelijke hulp als in de definitie van het schoonmaken van het huis, maar kunnen de gelden ook worden ingezet voor persoonlijke dienstverlening in combinatie met huishoudelijke hulp, in de meest ruime zin van het woord. Ook kan de HHT, als een cliënt dat wenst, worden ingezet als aanvulling op de ondersteuning die wordt verleend op basis van de maatwerkvoorziening⁶. Bijvoorbeeld in die gevallen waarin iemand in aanvulling op de afgesproken ondersteuning tegen betaling gebruik wil maken van extra uren hulp gericht op de specifieke wensen van deze persoon of men tijdelijk gebruik wil maken van aanvullende hulp voor de niet-dagelijkse werkzaamheden in en om het huis. In dit geval combineert de cliënt de ondersteuning uit de maatwerkvoorziening met de beschikbaarheid van de HHT als algemene voorziening. Ik zie ook goede voorbeelden van gemeenten die de HHT gericht inzetten als ondersteuning van de

⁶ Om in aanmerking te komen voor BTW vrijstelling moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan: zie bijgevoegde informatiekaart.

mantelzorger. Een belangrijke bijdrage ter verlichting van de zorgtaak die mantelzorgers verlenen.

Met het oog op het realiseren van structurele resultaten van de regeling, krijg ik vragen over het tijdelijke karakter van de regeling. Ik geef daarom graag een toelichting over de beschikbaarheid en inzet van de middelen. In het regeerakkoord zijn structurele middelen opgenomen voor het voorkomen van (nieuwe) alfahulpconstructies. Voor 2015 en 2016 zijn deze middelen ingezet om de HHT mogelijk te maken. Echter, ook voor de jaren na 2016 zijn op de begroting structurele middelen beschikbaar voor het voorkomen van (nieuwe) alfahulpconstructies, zij het op een lager niveau dan nu voor de HHT is gereserveerd voor 2015 en 2016.

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
747273-134966-DMO

5. Woonplaatsbeginsel Jeugdwet

Op maandag 23 maart jl. is de woonplaatstool in het Gegevensknooppunt (GGK) gelanceerd. Gemeenten die aangesloten zijn op het GGK kunnen inloggen met e-herkenning en op basis van het BSN kijken wat de woonplaats van de ouders is. Indien sprake is van een ander gezag, verschijnt een melding. Dit is een extra hulpmiddel om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor een kind naast de reeds bestaande factsheet en het stroomschema over de toepassing van het woonplaatsbeginsel.

6. Informatievoorziening, rechtmatigheid en administratieve lasten

Door zowel gemeenten als aanbieders is in een relatief kort tijdbestek zeer veel werk verzet om de continuïteit van zorg en ondersteuning (Wmo 2015 en Jeugdwet) per 1 januari jl. te waarborgen. In de afgelopen periode hebben mij echter veel signalen bereikt van zowel gemeenten als aanbieders die er op wijzen dat de administratieve lasten voor beiden fors zouden zijn toegenomen en er ook onhelderheden voorkomen ten aanzien van het vaststellen van de rechtmatigheid van de uitgaven. De oorzaak hiervan zou zijn gelegen in de omvang en de grote diversiteit van de gemeentelijk uitvraag aan aanbieders ten tijde van het sluiten van de inkoopcontracten. Dit is een voor alle partijen zeer ongewenste ontwikkeling met het nodige afbreukrisico. Ik stel dan ook met genoeg vast dat gemeenten (waaronder VNG en KING) en aanbieders, verenigd in de projectorganisatie iZA (informatievoorziening Zorgaanbieders) de verantwoordelijkheid hebben genomen om te komen tot een gezamenlijke landelijke *'werkagenda en aanpak gemeenten, zorgaanbieders en Rijk 2015-2016'*. Deze agenda, die op 24 maart jl. is vastgesteld, zal op de daartoe geëigende momenten producten en handreikingen gaan opleveren die u en uw aanbieder kunnen gebruiken bij het maken van aanvullende afspraken om problematiek zoals hiervoor bedoeld te voorkomen. Ik verzoek u snel na te gaan of de betreffende problematiek ook in uw gemeente speelt en deze, met behulp van de ter beschikking te stellen handreikingen, in goed overleg met de betrokken aanbieders tijdig tot een oplossing te brengen.

De landelijke samenwerking en de bijbehorende werkagenda richten zich in eerste instantie op de mogelijke knelpunten op dit moment maar zal zich ook uitstrekken over een langere periode. Gewerkt wordt volgens een drietal plateaus:

Plateau I (maart 2015-mei 2015), doel:

- Waarborgen voor het kunnen vaststellen van de rechtmatigheid m.b.t. 2015 e.v. (product: met accountants op landelijk niveau afgestemde handreiking/model protocol voor gemeenten en aanbieders ten behoeve van het – waar relevant – maken van aanvullende afspraken);
- Minimaliseren van administratieve lasten va. 2015 (product: handreiking aan gemeenten en aanbieders ten behoeve van het – waar relevant – maken van aanvullende afspraken; hierbij ook aandacht voor gesignaleerde grote diversiteit aan productcodes);
- Afronding implementatie digitale infrastructuur bij gemeenten en aanbieders (product: ondersteuning gemeenten en aanbieders door VNG/KING en iZA).

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
747273-134966-DMO

Plateau II (april 2015-december 2015), doel:

- Het verbeteren en aanpassen van de bestaande infrastructuur (inclusief doorontwikkeling berichtenverkeer) en communicatie en ondersteuning van gemeenten en aanbieders, gericht op kwaliteit van de uitvoering, doorontwikkelen relatie gemeente-aanbieder, beperking van administratieve lasten. Een deel van deze activiteiten zullen voor 1 mei 2015 dienen te zijn afgerond.

Plateau III (juli 2015-2016), doel:

- Het ontwikkelen en uitwerken van een visie m.b.t. de ondersteuning door informatievoorziening van de zorg en ondersteuning in de eerste lijn gericht op kwaliteit en doelmatigheid van de gezamenlijke uitvoering en een verdere beperking van de administratieve lasten als onderdeel daarvan. Deze visie zal zich (uiteraard) vooral laten voeden door de uitvoeringspraktijk; daar vindt de vernieuwing plaats (o.a. wijkgericht werken).
- Het ontwikkelen en uitwerken van een visie m.b.t. een meer samenhangende informatievoorziening aan de burger, zodat deze meer in staat wordt gesteld tot regie op (de organisatie) zijn zelfredzaamheid en participatie.

VNG en iZA zullen u op korte termijn uitgebreider informeren over de inhoud van de agenda, ook in relatie tot de opgestelde probleemanalyse en de in dat kader ontwikkelde producten en handreikingen.

Bevoorschotting van aanbieders

Eerder bent u al opgeroepen om zich met alle aanbieders te verstaan over de noodzaak van bevoorschotting, rekening houdend met het tijdstip waarop de aansluiting op de digitale infrastructuur van uw gemeente en de betreffende aanbieder een feit is. Met name de kleinere aanbieders hebben mij er op gewezen dat het uitblijven van betalingen in deze fase bij hen nog steeds tot problemen leidt. Voor zover nog nodig verzoek ik hiertoe het overleg met betrokken aanbieders aan te gaan.

7. BTW

Het TransitieBureauWmo heeft in samenwerking met het ministerie van Financiën een informatiekaart opgesteld om gemeenten te informeren over btw samenhangend met de decentralisaties, in het bijzonder de btw-

vrijstellingen voor prestaties op grond van de Wmo 2015 en de Jeugdwet.
Deze informatiekaart is als bijlage toegevoegd.

Tot slot

U mag met gepaste trots terugkijken op de resultaten die u de afgelopen periode hebt bereikt in de transitie van de Wmo2015 en de Jeugdwet. Echter, mijns inziens is er nog geen reden om nu achterover te leunen. Integendeel. De transitie vraagt van ons ook de komende periode een forse inspanning om eventuele knelpunten snel te signaleren, te erkennen en op te lossen zodat de continuïteit van zorg en ondersteuning gewaarborgd blijft voor mensen die hierop aangewezen zijn.

Uit mijn gesprekken met wethouders blijkt duidelijk dat wij de ambitie delen om samen te komen tot kwalitatief goede en toekomstbestendige zorg en ondersteuning die aansluit bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van mensen en hun omgeving. Ik ben met ondermeer de VNG en een aantal gemeenten in gesprek over de noodzakelijke vernieuwing van de maatschappelijke ondersteuning en de wijze waarop een ieder, vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, hier een rol in gaat vervullen. Ik hoop u hierover in een volgende ontmoeting of brief verder te kunnen informeren.

Wij kunnen kwalitatief goede en toekomstbestendige zorg en ondersteuning niet alleen, als overheden onderling realiseren. Dit vraagt om nieuwe coalities met verzekeraars, zorgkantoren, aanbieders, cliëntenorganisaties en burgers. Ik ben blij dat partijen elkaar hiervoor steeds beter weten te vinden. Waar dit nog niet vanzelfsprekend is ben ik bereid om vanuit mijn rol deze samenwerking zo goed mogelijk te faciliteren en te stimuleren.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn

**Directoraat Generaal
Langdurige Zorg**
Directie Maatschappelijke
Ondersteuning

Kenmerk
747273-134966-DMO